

Praha schválila exhumaci obětí komunistického režimu

2.9.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V pondělí 1. září 2025 rozhodla Rada hlavního města Prahy o souhlasu s prvními exhumacemi ostatků obětí komunistické perzekuce ze šachtových hrobů na Ďáblickém hřbitově, které umožní důstojný pohřeb účastníků druhého a třetího odboje. Pokud bude projekt úspěšný, následovat by měly další exhumace. Usnesení Rady hl. m. Prahy navazuje na červencové rozhodnutí Vlády České republiky, která podpořila návrh pilotního projektu exhumace. Ta by se měla týkat šachty č. 14, kde se podle archivních dokumentů nacházejí ostatky tří odpůrců komunistického režimu - Karla Sabely, Miloslava Jebavého a Viléma Soka. Všichni tři byli po únoru 1948 odsouzeni k trestu smrti a 18. července 1949 popraveni. Jejich příběhy zároveň spojuje i aktivní účast v odboji proti nacistické okupaci.

„Rozhodnutí Rady hlavního města Prahy je významným krokem k naplnění spravedlnosti, i když přichází s desetiletými zpoždění. Exhumace je nejen odborným a technickým aktem, ale především morálním gestem vůči těm, kterým totalitní moc upřela právo na lidskou důstojnost i po smrti,“ uvedl **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů. ÚSTR se na celém projektu podílí jako klíčový odborný partner. Historikové a odborníci Ústavu pro studium totalitních režimů sehráli zásadní roli při archivním výzkumu, identifikaci pohřebišť a při přípravě podkladů pro rozhodnutí státních i městských orgánů. Spolu s dalšími kolegy z různých institucí to pomáhá vytvářet nejen historicky přesný, ale i eticky odpovědný rámec celého procesu.

„Výzkum ukazuje, že i po osmdesáti letech lze vracet obětem jména, tváře i příběhy. Ve společnosti, která nezapomíná, mají i ti nejutajenější mrtví šanci být znovu slyšeni. Jsme přesvědčeni, že stát i město tímto potvrzují svůj závazek ctít lidská práva a historickou pravdu,“ dodal historik **Petr Blažek**, jeden z hlavních autorů odborné zprávy. Exhumace by se mohla uskutečnit již během podzimu 2025. Projekt má sloužit jako model pro další možné kroky v oblasti identifikace a důstojného pohřbení dalších obětí komunistického režimu. Z celkových 119 dosud potvrzených případů zůstává 113 stále pohřbeno v anonymních šachtových hrobech. Součástí širšího úsilí o zviditelnění této problematiky je také připravovaná výstava o dějinách Ďáblického hřbitova, kterou v roce 2026 uvedou Muzeum paměti XX. století a Ústav pro studium totalitních režimů. Ve stejném roce má být dokončena také rozsáhlá historická monografie věnovaná tomuto tématu.

K aktuálnímu tématu věnoval Ústav pro studium totalitních režimů své nedávné číslo časopisu *Paměť a dějiny* 2/2025 s podtitulem *Ďáblický hřbitov a oběti komunismu*. Jedním z tematických pilířů tohoto čísla byla právě otázka hromadných hrobů, exhumací a důstojného připomínání obětí totalitních režimů. Prezentace tohoto vydání historické revui *Paměť a dějiny* se pro širokou veřejnost uskuteční v **pondělí 8. září 2025** od 17:30 h v Konferenčním sále ÚSTR v Paláci Archa (Na Poříčí 26, Praha 1). Setkání moderované **Kamilem Nedvědickým** proběhne za účasti historiků **Petra Blažka**, Pavla Vařeka, Aleny Šimánkové a předsedy Sdružení bývalých politických vězňů Jiřího Línska. Vstup je volný.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: ÚSTR / **PETR BLAŽEK** a **JAKUB ŠAFRÁNEK**

<https://www.ustrcr.cz/praha-schvalila-exhumaci-obeti-komunistickeho-rezimu>